

Сборник съдебна практика

ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА СЪДА (осми състав)

24 октомври 2019 година *

„Преюдициално запитване — Процедурен правилник на Съда — Член 99 — Въздушен транспорт — Регламент (ЕО) № 261/2004 — Голямо закъснение на полет — Право на пътниците да получат обезщетение — Доказателство за представянето на пътниците на гишето за регистрация — Резервация, потвърдена от въздушния превозвач“

По дело C-756/18

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunal d'instance d'Aulnay-sous-Bois (Франция) с акт от 28 ноември 2018 г., постъпил в Съда на 3 декември 2018 г., в рамките на производство по дело

LC,

MD

срещу

easyJet Airline Co. Ltd,

СЪДЪТ (осми състав),

състоящ се от: L. S. Rossi, председател на състава, J. Malenovský (докладчик) и F. Biltgen, съдии,

генерален адвокат: Е. Танчев,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за MD и LC, от J. Pitcher, avocate,
- за френското правителство, от А.-L. Desjonquères и I. Cohen, в качеството на представители,
- за португалското правителство, от L. Inez Fernandes, както и от P. Barros da Costa, L. Medeiros и С. Farto, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от J. Hottiaux и N. Yerrell, в качеството на представители,

* Език на производството: френски.

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Определение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 3, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 година относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 295/91 (ОВ L 46, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 12, стр. 218).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между LC и MD, от една страна, и easyJet Airline Co. Ltd (наричано по-нататък „easyJet“), от друга, във връзка с искане за обезщетение поради голямо закъснение на полет.

Правна уредба

- 3 Съгласно съображение 1 от Регламент № 261/2004:

„Действия на Общността в областта на въздушния транспорт следва да целят, наред с други неща, гарантирането на високо ниво на защита на пътниците. Освен това, по принцип следва да се отчитат изцяло изискванията за защита на клиента“.

- 4 Член 2, буква ж) от този регламент предвижда:

„За целите на настоящия регламент:

[...]

„ж) резервация“ означава фактът, че пътникът има билет или друго доказателство, което показва, че резервацията е приета и регистрирана от въздушния превозвач или туроператор“.

- 5 В член 3 от същия регламент се предвижда следното:

„1. Настоящият регламент се прилага:

- а) за пътници, заминаващи от летище, намиращо се на територията на държава членка, към която Договорът се прилага;
- б) за пътници, заминаващи от летище, намиращо се в трета страна, до летище, разположено на територията на държава членка, за която Договорът се прилага, освен ако те не са получили облаги или обезщетение и не им е предоставена помощ в тази трета страна, ако опериращият въздушен превозвач на съответния полет е превозвач от Общността.

2. Параграф 1 се прилага, при условие че пътниците:

а) имат потвърдена резервация за съответния полет и, освен в случая с отмяната, посочен в член 5, се представят на гишето за регистрация:

– ка[к]то е предвидено и в час, посочен предварително и в писмен вид (включително по електронен път) от въздушния превозвач, туроператора или упълномощен пътнически агент,

или, ако не е посочен час,

– не по-късно от 45 минути преди обявения час на излитане; или

б) са прехвърлени от въздушния превозвач или туроператор от полета, за който са имали резервация, на друг полет, независимо от причината.

[...]“.

6 Член 7, параграф 1 от Регламент № 261/2004 предвижда:

„При прилагането на този член пътниците получават обезщетение, възлизащо на:

а) 250 EUR за всички полети до 1 500 километра;

б) 400 EUR за всички полети на територията на Общността над 1 500 километра и за всички други полети между 1 500 и 3 500 километра;

в) 600 EUR за всички полети, попадащи под букви а) или б).

При определяне на разстоянието базата е последният краен пункт на пристигане, в който отказаният достъп на борда или отмяна на полет ще забавят пристигането на пътника след времето по разписание“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

7 Жалбоподателите в главното производство са имали електронна резервация за двупосочен полет от Париж (Франция) до Венеция (Италия) с авиокомпания easyJet, като полетът на отиване е бил на 8 февруари 2014 г., а на връщане — на 10 февруари 2014 г.

8 Според жалбоподателите в главното производство при полета на връщане самолетът е имал закъснение от 3 часа и 7 минути, установено при пристигането му в Париж.

9 Тъй като не са били обезщетени за това закъснение, последните сезират запитващата юрисдикция с искане авиокомпанията easyJet да бъде осъдена да им заплати обезщетение с фиксиран размер от 250 EUR на всеки от тях, което е предвидено в член 7 от Регламент № 261/2004.

10 EasyJet, която не оспорва посоченото закъснение, отхвърля искането за обезщетение с мотива, че жалбоподателите в главното производство не са представили бордни карти като доказателство, че са се представили на гишето за регистрация.

- 11 При тези условия жалбоподателите в главното производство считат, че трябва да се изясни проблемът с доказването на присъствието при качването на борда, като изтъкват по-специално че притежаването на бордна карта не предопределя действителното представяне на гишето за регистрация, нито качването на пътника на борда на въздухоплавателното средство, че член 3 от Регламент № 261/2004 не дефинира понятието „регистрация“ и че трябва да се държи сметка за развитието на цифровите технологии в областта на регистрацията на пътниците, белязано от дематериализираното закупуване на билети, начините за онлайн регистрация и електронните носители на билети.
- 12 Според easyJet обаче тълкуването на Регламент № 261/2004 не поражда никакво съмнение, тъй като Cour de cassation (Касационният съд) (Франция) е уточнил, че пътниците трябва да представят бордната си карта, за да докажат, че са се представили на гишето за регистрация.
- 13 Всъщност в акта за преюдициално запитване се посочва практиката на Cour de cassation (Касационен съд, Франция), потвърждаваща решенията на запитващата юрисдикция, с които последната отхвърля искания за обезщетение с фиксиран размер по силата на Регламент № 261/2004 във връзка с голямо закъснение на полет, предявени от пътници, които, въпреки че са представили документи за електронна резервация и определени удостоверения, не са представили съответните бордни карти.
- 14 Освен това от акта за преюдициално запитване следва, че в рамките на спор като този, с който е сезирана запитващата юрисдикция, който е широко разпространен и има важно значение, по-голямата част от въздушните превозвачи изтъкват непредставянето на бордна карта, за да откажат изплащането на обезщетението по член 7 от Регламент № 261/2004 в случай на голямо закъснение на полет, като се позовават на посочената практика на Cour de cassation.
- 15 При тези условия Tribunal d'instance d'Aulnay-sous-Bois (Районен съд Олне-су-Боа, Франция) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
  - „1) Трябва ли член 3, параграф 2, буква а) от Регламент [№ 261/2004] да се тълкува в смисъл, че за да се ползват от неговите разпоредби, пътниците трябва да докажат присъствие на гишето за регистрация?
  - 2) При утвърдителен отговор, допуска ли член 3, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕО) № 261/2004 подход, основаван на оборима презумпция, при който условието пътникът да присъства на гишето за регистрация се счита за изпълнено, ако той има приета и регистрирана от опериращия въздушен превозвач резервация по смисъла на член 2, буква ж)?“.

По преюдициалните въпроси

- 16 В самото начало следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика, в рамките на въведеното с член 267 ДФЕС производство за сътрудничество между националните юрисдикции и Съда, той трябва да даде на националния съд полезен отговор, който да му позволи да реши спора, с който е сезиран. С оглед на това при необходимост Съдът трябва да преформулира въпросите, които са му зададени (вж. по-конкретно решение от 17 септември 2015 г., Van der Lans, C-257/14, EU:C:2015:618, т. 32 и цитираната съдебна практика).
- 17 В рамките на настоящото преюдициално запитване следва да се използва тази възможност.
- 18 Всъщност с преюдициалните си въпроси запитващата юрисдикция иска от Съда да се произнесе принципно по въпроса дали член 3, параграф 2, буква а) от Регламент № 261/2004 трябва да се тълкува в смисъл, че за да може да се позове на разпоредбите на този регламент, пътникът е

длъжен да докаже представянето си на гишето за регистрация, и при утвърдителен отговор, дали с оглед на член 2, буква ж) от този регламент подобно представяне може да се презумира, при положение че пътникът разполага с приета и регистрирана от опериращия въздушен превозвач резервация.

- 19 Въпросите на запитващата юрисдикция обаче се вписват в точно определен контекст, а именно в контекста на отказа на въздушния превозвач да предостави обезщетение съгласно Регламент № 261/2004 вследствие на закъснение на полет с три или повече часа, установено при пристигането, за който полет заинтересованите лица разполагат с потвърдена резервация. Както обаче следва от точка 10 от настоящото определение, въздушният превозвач не оспорва наличието на такова закъснение, а само отхвърля искането за обезщетение с мотива, че заинтересованите лица не са доказали, че са се явили на гишето за регистрация посредством представянето на бордна карта.
- 20 Запитващата юрисдикция изтъква също така значимостта на съдебния спор, с който е сезирана. Според нея при голямо закъснение на полет повечето от въздушните превозвачи отказват предоставянето на обезщетение по член 7 от Регламент № 261/2004 поради непредставянето на бордна карта, тъй като именно такова представяне се изисква съгласно съдебната практика, установена от върховния съд на съответната държава членка.
- 21 Предвид тези особености на контекста и с оглед на това Съдът да предостави на запитващата юрисдикция полезен отговор, за да може от своя страна тя да реши спора, с който е сезирана, следва да се приеме, че отправените въпроси целят по същество да се установи дали Регламент № 261/2004, и по-специално член 3, параграф 2, буква а) от него, трябва да се тълкува в смисъл, че на пътниците на полет, който има закъснение с три или повече часа, установено при пристигането му, притежаващи потвърдена за този полет резервация, може да бъде отказано обезщетение само поради това че във връзка с претенцията си за обезщетение не са доказали, че са се явили на гишето за регистрация за този полет, по-специално посредством представяне на бордовите си карти.
- 22 Съгласно член 99 от Процедурния правилник на Съда, когато отговорът на преюдициален въпрос не оставя място за разумно съмнение, Съдът може във всеки един момент да се произнесе с мотивирано определение по предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат.
- 23 И тъй като случаят по настоящото дело е такъв, следва да се приложи тази разпоредба.
- 24 От текста на член 3, параграф 2, буква а) от Регламент № 261/2004 следва, че този регламент се прилага само ако, от една страна, пътниците имат потвърдена резервация за съответния полет, и от друга страна, се представят на гишето за регистрация в предвидените в тази разпоредба срокове.
- 25 От това следва, че тъй като двете условия, посочени в разглежданата разпоредба, са кумулативни, представянето на пътник на гишето за регистрация не може да се презумира, поради обстоятелството че пътникът има потвърдена резервация за съответния полет.
- 26 Освен това посочената разпоредба уточнява, че изискването за представяне на гишето за регистрация не се отнася до пътниците, чийто полет е отменен.
- 27 Преюдициалните въпроси обаче се отнасят до пътници в хипотезата на голямо закъснение на полет.

- 28 В това отношение, при положение че въздушният превозвач е качил на борда на самолета си пътници с потвърдена резервация за въпросния полет и ги е превозил до крайния пункт на пристигане, какъвто е случаят в главното производство, трябва да се приеме, че тези пътници са се съобразили с изискването да се представят на гишето за регистрация преди този полет. Следователно при тези условия, когато се предявява претенция за обезщетение, не е необходимо да се доказва наличието на подобно представяне на гишето за регистрация.
- 29 От това следва, че по отношение на пътници като разглежданите в главното производство, които притежават потвърдена резервация за полет и са били превозени чрез него, трябва да се счита, че са изпълнили надлежно изискването да се представят на гишето за регистрация.
- 30 Следователно, при положение че са достигнали крайния пункт на пристигане със закъснение от три или повече часа, посочените пътници имат право на обезщетение за това закъснение по силата на Регламент № 261/2004, без да трябва за тази цел да представят бордовите си карти или други документи, удостоверяващи тяхното представяне в определения срок на гишето за регистрация на закъснелия полет.
- 31 Този извод впрочем се подкрепя от целта, посочена в съображение 1 от Регламент № 261/2004, за гарантиране на високо равнище на защита на пътниците.
- 32 Всъщност така пътниците, които се претърпели голямо закъснение на своя полет, имат възможност да се ползват от правото си на обезщетение, без да бъдат подлагани на несъответстващото на тяхното положение изискване, изразяващо се в задължението впоследствие да докажат, във връзка с претенцията си за обезщетение, че са се представили на гишето за регистрация на закъснял полет, посредством който във всички случаи са били превозени.
- 33 Положението би било различно само ако въздушният превозвач разполага с доказателства, че обратно на твърденията на тези пътници, последните не са били превозени посредством съответния полет, което националната юрисдикция следва да провери.
- 34 С оглед на гореизложеното на поставените въпроси следва да се отговори, че Регламент № 261/2004, и по-специално член 3, параграф 2, буква а) от него, трябва да се тълкува в смисъл, че на пътниците на полет, който има закъснение с три или повече часа, установено при пристигането му, притежаващи потвърдена резервация за този полет, не може да бъде отказано предвиденото в този регламент обезщетение единствено поради това че в рамките на претенцията си за обезщетение те не са доказали, по-специално посредством представяне на бордните си карти, че са се представили на гишето за регистрация за този полет, освен ако не бъде доказано, че тези пътници не са били превозени с разглеждания полет, което националната юрисдикция следва да провери.

По съдебните разноски

- 35 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (осми състав) реши:

Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 година относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 295/91, и по-специално член 3, параграф 2, буква а) от него, трябва да се тълкува в смисъл, че на пътниците на полет, който има закъснение с три или повече часа, установено при пристигането му, притежаващи потвърдена резервация за този полет, не може да бъде отказано предвиденото в разглеждания регламент обезщетение единствено поради това че в рамките на претенцията си за обезщетение те не са доказали, по-конкретно посредством бордните си карти, че са се представили на гишето за регистрация за този полет, освен ако не бъде доказано, че тези пътници не са били превозени с разглеждания полет, което националната юрисдикция следва да провери.

Подписи